

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Självvärdering

Lärosäte: Södertörns högskola
Forskarutbildningsämne: Konstvetenskap
Licentiatexamen: Ja
Doktorsexamen: Ja

Skriv en självvärdering per utbildning som leder fram till examen inom det forskarutbildningsämne som ska utvärderas. Självvärderingen baseras på kvalitetsaspekter och bedömningsgrunder inom aspektområdena:

- miljö, resurser och område
- utformning, genomförande och resultat
- uppföljning, åtgärder och återkoppling

samt de tre perspektiven:

- arbetslivets perspektiv
- studenters perspektiv
- jämställdhetsperspektiv.

Beskriv kortfattat samt analysera och värdera med exempel hur den utvärderade utbildningen uppfyller bedömningsgrunderna för varje aspekt inom aspektområdena och för perspektiven. Självvärderingen ska utgå från aktuella förhållanden för utbildningen. Beskriv såväl styrkor som identifierade utvecklingsområden samt hur arbetet med uppföljning, vidtagna och planerade åtgärder och återkoppling sker både för att utveckla utbildningen och för att säkerställa att utbildningen har hög kvalitet.

En mer preciserad vägledning till lärosäten vad gäller aspekter och bedömningsgrunder finns i *Vägledning för utvärdering av utbildning på forskarnivå*, bilaga 1.

Självvärderingen bör sammanlagt inte överstiga 75 000 tecken inklusive mellanslag (cirka 25 A4-sidor i 12 punkters storlek), exklusive lärosätets ifyllda tabeller.

Aspektområde: område, miljö och resurser

Aspekt: Forskarutbildningsämne

Bedömningsgrund:

Avgränsningen av forskarutbildningsämnet och dess koppling till den vetenskapliga/ konstnärliga grunden och beprövad erfarenhet är välmotiverad och adekvat. Forskarutbildningsämnets relation till området för forskarutbildning är adekvat (för de lärosäten som har examensrätt för område för forskarutbildning).

Forskarutbildningens organisering vid Södertörns högskola

Södertörns högskola har ett hundratal verksamma doktorander. De flesta bedriver sin forskarutbildning inom något av de fyra forskningsområden som högskolan fick examenstillstånd för 2010: Historiska studier, Kritisk kulturteori, Miljövetenskapliga studier och Politik, ekonomi och samhällets organisering.

Det akademiska ansvaret för högskolans forskarutbildningar åligger fakultetsnämnden. Fakultetsnämnden beslutar bl. a om antagning, utser betygsnämnd och opponenter vid disputation, fastställer allmänna studieplaner (ASP) och kursplaner samt högskoleövergripande riktlinjer och föreskrifter för forskarutbildningen. Beslut om inrättande av ämnen inom högskolans forskarutbildningsområden tas också av nämnden.

De fyra forskningsområdena är placerade vid olika institutioner som tar hand om den övergripande ekonomiska och administrativa driften för forskarutbildningarna. Institutionerna leds av prefekter som har arbetsgivaransvaret för doktoranderna. Institutionerna är uppdelade i mindre avdelningar med en föreståndare som chef. Dessa avdelningschefer kallar doktoranderna till årliga medarbetarsamtal.

Forskningsområdenas forskarutbildningar leds av styrgrupper som överinleder arbetet och som återrapporterar och bereder frågor för beslut i fakultetsnämnd eller av prefekter. Styrgrupperna ansvarar för områdena som utbildningsmiljöer och att utbildningen bedrivs i enlighet med föreskrifter och gällande lagar. Styrgrupperna för forskarskolorna ska till respektive prefekt lämna förslag till handledare och prefekterna har till styrgrupperna delegerat att besluta om individuell studieplan för doktorand antagen i ämne vid institutionen. De fyra styrgrupperna och fakultetsnämnden har doktorandrepresentation.

Ämnets anknytning till forskningsområdet Kritisk kulturteori

Konstvetenskapens forskarutbildning är (genom ämnets examensrättigheter som erhöles 2014) en del av [forskningsområdet Kritisk kulturteori \(KKT\)](#). I KKT ingick hösten 2016 ämnena estetik, filosofi, medie- och kommunikationsvetenskap, den praktiska kunskapens teori, genusvetenskap och konstvetenskap. Doktorander och handledare inom forskningsområdet KKT har sin anställning vid Institutionen för kultur och lärande (IKL).

Varje forskarutbildningsämne inom KKT har en studierektor som ingår i styrgruppen för området, och ordförandeskapet växlar mellan ämnena. Studierektorerna leder i sin tur ämnenas forskarhandledarkollegier. Konstvetenskapens forskarhandledarkollegium samlar alla lärare i ämnet som är behöriga att vara forskarhandledare, se vidare delen som behandlar personal.

Ämnet konstvetenskap är knutet till forskningsområdet KKT inte bara genom forskarutbildningen utan också genom att det sedan mer än 15 år är en del av den gemensamma teoretiska plattform som området byggt upp där bl.a. modern kritisk teori, kontinental filosofi, hermeneutik, genusteori och postkoloniala studier ingår. Inom ämneskollegiet bedrivs forskning som direkt anknyter till KKTs profil och flera forskningssamarbeten har genomförts. En manlig professor har ingått i ett

mångvetenskapligt forskningsprogram lett av filosofiämnet, en kvinnlig docent har ingått i ett forskningsprojekt lett av MKV, en manlig docent har ingått i forskningsprojekt lett av företrädare för estetik och filosofi. Flera andra gemensamma forskningsansökningar har också genomförts. Konstvetenskap och estetik har en gemensam skriftserie, Södertörn Studies in Art History and Aesthetics och startar 2017 ett delvis samundervisat masterprogram.

Finansiering av forskarutbildning vid Södertörns högskola och ämnets anknytning till forskarskolan BEEGS

Om examensrättigheten organisatoriskt knyter forskarutbildningsämnet konstvetenskap till forskningsområdet KKTs forskarutbildning så sker finansieringen av utbildningen på andra vägar. Tilldelningen av fakultetsmedel på institutionen IKL (dit KKT hör) är för liten för att kunna finansiera forskarutbildning och doktoranderna finansieras endera via projektmedel från VR eller andra forskningsråd, eller med medel från [Östersjöstiftelsen](#) (ÖSS).

Södertörns högskola har med stöd från ÖSS byggt upp en verksamhet som i en mångfald av ämnesmiljöer bedriver forskning med Östersjö- och Östeuropaanknytning. ÖSS utgör högskolans största forskningsfinansierare med cirka 80 % av de årligen utnyttjade forskningsmedlen. Denna forskningsinriktning har sitt centrum i Center for Baltic and East European Studies ([CBEES](#)), ett högskoleövergripande mångvetenskapligt centrum. Till CBEES hör också den internationella och mångvetenskapliga forskarskolan Baltic and East European Graduate School ([BEEGS](#)). Konstvetenskapens båda doktorander är finansierade via BEEGS. Oavsett ämnes- och områdestillhörighet ska alltså Östersjö- eller Östeuropaanknytningen genomsyra samtliga avhandlingsprojekt finansierade via BEEGS/ÖSS.

Med finansiering i synnerhet från ÖSS har den konstvetenskapliga forskningen de senaste åren särskilt fördjupats kring efterkrigstidens uppgörelser med modernismen och inom forskningen om samtidskonsten och dess problemområden har ämnet idag en mycket stark position. Här finns forskningsprojekt och kurser etablerade kring teman som globalisering, ekokritik och rumslighet i konst och arkitektur. Ämnet har idag fyra sådana pågående projekt som finansierar forskning för fem av ämnets lärare.

Forskarutbildningen i konstvetenskap – bredd och djup i en mångvetenskaplig och internationell miljö

Anknytningen till BEEGS forskarskola, såväl som till KKTs forskningsområde, lämpar sig väl för ett ämne som konstvetenskap. Det har traditionellt haft en avsevärd empirisk bredd, än mer så idag när konst och visuell kultur världen över allt oftare träder i förbindelse med varandra i olika transnationella rörelser och tack vare en allt mer omfattande digitalisering av arkiv, vetenskapliga resurser, bilder och informationsflöden. Vad som räknas till ämnet har också breddats till att omfatta nya medieformer, rörlig bild och vidare gestaltungsformer.

Centralt för ämnet konstvetenskap på Södertörns högskola är härvidlag också de talrika kontakter som etableras med det omgivande samhället, se vidare de delar som behandlar forskarutbildningsmiljön, måluppfyllelse färdighet och förmåga och arbetslivets perspektiv.

Ämnets djup avgränsas i sin tur utifrån hur konstvetenskap definieras och ämnet har sedan ett halvsekel utvecklats med hjälp av en mängd metoder och kulturteorier från hela det humanistiska fältet. I beskrivningen av ämnet i den allmänna studieplanen (ASP) betonas att ett konstvetenskapligt "objekt" består av såväl ett fysiskt föremål som av de

idéer, tankar och traditioner som genererat, tolkat och historiserat det. Filosofiska, estetiska och empiriskt-kvalitativa metoder förenas därmed inom forskningen i ämnet.

Anknytningen till forskningsområdet KKT genom examensrättigheten, liksom till BEEGS (i förekommande fall) genom finansieringen från ÖSS, tydliggörs i antagningsprocessen. Det anges i ASP att för sökande till forskarskolan BEEGS gäller att forskningsplanen bedöms efter dess förankring i forskarskolans specifika geografiska område. Konstvetenskapen antog höstterminen 2015 sina två första doktorander och i utlysningen av doktorandtjänsterna 2015 angavs också att forskningsplanens anknytning till forskarskolans inriktning och relation till forskningsområdet KKT skulle motiveras. Dessa doktorander ingick i en grupp om 8 doktorander som antogs till BEEGS och KKT. Ämnet kan alltså inte rekrytera doktorander med helt "fria ämnen", likt vid konstvetenskapliga enheter på andra lärosäten. De sökande lämnar vid ansökningstillfället in forskningspresentationer som från början är avstämde mot utlysningens inriktning.

Den mångvetenskapliga och internationella profil som detta ger forskarutbildningen återspeglas i de obligatoriska kurserna. Totalt omfattar forskarutbildningen 240 högskolepoäng (hp), varav 60 hp kurser och 180 hp avhandlingsarbete. Av kurspoängen utgörs 30 hp av obligatoriska kurser (fördelat på 15 hp områdesgemensamma engelskspråkiga obligatoriska kurser inom KKT, och 15 ämnesspecifika obligatoriska kurser). För doktorander inom BEEGS tillkommer ytterligare en obligatorisk kurs på engelska om 7,5 hp. Resterande 30 hp resp. 22,5 hp (för doktorander inom BEEGS) utgörs av valbara kurser. Vi redogör i de delar som behandlar måluppfyllelse för hur dessa obligatoriska och valbara kurser bidrar till att examensmålen nås. Om utbildningens profil, se vidare delen som behandlar forskarutbildningsmiljön.

Forskningsområdet KKT hade ht 2016 31 aktiva doktorander. Området har kohort-antagning, dvs. antagning i grupp vartannat år. Som framgår av följande delar i redogörelsen för forskarutbildningsmiljön är den breda humanvetenskapliga och internationella anknytningen för ämnet en stor tillgång och styrka, men den ställer också höga krav på planering och framförhållning. Som framgår i delen som redovisar doktorandernas perspektiv visade utvärderingen av den första antagningsomgången 2015 att samarbetet ställer höga krav på koordinering av verksamheter inom ämnet, KKT och BEEGS under det första årets studier då (normalt) merparten av de obligatoriska kurserna genomförs. Styrgruppen vid KKT arbetar nu med att vidareutveckla rutinerna för strukturering och upplägg av i synnerhet det första årets studier.

Aspektområde: område, miljö och resurser

Aspekt: Personal

Bedömningsgrunder:

A. Antalet handledare och lärare och deras sammantagna kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens innehåll och genomförande.

B. Handledarnas och lärarnas sammantagna kompetens och kompetensutveckling följs systematisk upp i syfte att främja hög kvalitet i utbildningen. Resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Handledarresurser

Av ämnets sex tillsvidareanställda forskare (två män och fyra kvinnor) är fyra docenter och kan vara huvudhandledare. Alla sex anställda kan vara biträdande handledare. Idag är ämnets manliga professor (f. 1963) och en kvinnlig docent (f. 1973) huvudhandledare, och en manlig docent (f. 1965) en kvinnlig lektor (f. 1962) och en kvinnlig professor i filosofi (f.1957) biträdande handledare.

Alla ämnets handledare har genomgått en högskolepedagogisk kurs i forskarhandledning. Ämnets kvinnliga professor är studierektor sedan 2014 och därutöver ansvarig för Södertörns högskolas kurs i forskarhandledning sedan 2013.

När det gäller tidigare erfarenhet av handledning av doktorander vid andra lärosäten har ämnets kvinnliga professor varit bihandledare för fem och huvudhandledare för tre doktorander. En kvinnlig lektor har slutfört ett uppdrag som bihandledare, en manlig docent har två pågående uppdrag, ett som huvudhandledare och ett som bihandledare, liksom ämnets manliga professor som har ett pågående uppdrag som bihandledare. Ämnets båda professorer har också varit forskarassistenter i konstvetenskap (vid SU och UU) med erfarenhet av att driva forskarutbildning och att ha följt en rad doktorander utan att formellt ha varit handledare.

Vad gäller den långsiktiga försörjningen av handledarresurser och beredskap för handledarbyten står kollegiet genom anknytningen till forskningsområdet Kritisk kulturteori (KKT) och forskarskolan Baltic and East European Graduate School (BEEGS) väl rustade mångvetenskapligt, åldersspannet i ämneskollegiet ger möjlighet till framförhållning vid nyrekrytering av konstvetenskaplig kompetens.

Skulle ämnet nås av ansökningar med en konstvetenskaplig inriktning som inte är representerad i kollegiet, t.ex. inom förmodern forskning, kunde vi dock välkomna en sådan doktorand och bistå med en extern bihandledare, som kompletterade den kulturkritiska och/eller BEEGS-profilen som med nödvändighet också alltid bestämmer inriktningen.

Den mångdisciplinära omgivningen ger stabilitet och kvalitet, samtidigt som den rent disciplinära miljön är liten. För att ge doktoranderna en vidare förankring i ämneskontakter utanför lärosätet har vi under 2015-2017 arbetat aktivt för att skapa mötesplatser i form av kurser och seminarier med doktorander, forskare och lärare i konstvetenskap vid Uppsala universitet och Stockholms universitet, samt deltagit i det nationella konstvetenskapliga doktorandinternatet 2015 och 2016. Dessa kontakter beskrivs närmare i den följande delen om forskarutbildningsmiljön.

Tillsättning och byte av handledare

Tillsättningen av handledare på Södertörns högskola följer lärosätets [lokala föreskrifter](#) och ASP, och sker utifrån bedömningen av handledningsbehov, avhandlingsprojektets ämnesinriktning samt lärarnas ämneskompetens, i samråd med doktoranderna. Doktorander erbjuds handledning upp till 480 klocktimmar totalt under studietiden och fördelningen av

handledartimmarna redovisas i varje ISP. Inom området samarbetar ämnena och en av konstvetenskapens doktorander har en bihandledare från filosofiämnet. Samtliga handledare befinner sig på plats på högskolan.

Vid vår första antagning ville vi skapa rutiner för handledartillsättningen och en transparent och öppen process. Vi tog hänsyn till doktorandernas åsikter och önskemål, vi kartlade och diskuterade kompetensen i kollegiet och beaktade också jämställdhet och behov av vidaremeritering. Det man kan säga till den processens fördel var att den skapade ett solitt och genomlyst underlag för beslut, men att en nackdel var att den drog ut något i tid, det tog en dryg månad efter antagning innan allt var på plats. Vi måste alltså till nästa gång börja bereda handledartillsättningen lite tidigare.

Handledarbyte är möjligt genom att ämnets alla tillsvidareanställda lärare kan vara handledare, att KKT erbjuder en vid krets av kompetenta forskare, och genom att det finns riktlinjer för byte och tillsättning av ny handledare i lärosätets lokala föreskrifter, ASP och ämnets interna [riktlinjer för forskarhandledares och doktoranders arbete och ansvar](#). I ASP och riktlinjer sägs också att doktorander skall ta kontakt om problem uppstår och deras beroendeställning gör att vi har velat försäkra oss om att de har regelbundna kontakter med ansvariga. De har löpande samtal om sin studiesituation och utbildning med studierektor ungefär varannan månad och genomför årliga medarbetarsamtal med sin närmaste chef, (se den tidigare delen om forskarutbildningens organisation, och doktorandernas perspektiv nedan). I riktlinjerna anges också att handledare och doktorander tillsammans ska reflektera över relationen, roller och förväntningar.

Uppföljning och granskning av vetenskaplig kvalitet och kompetens inom ämnet

Uppföljning av handledares kompetens sker först och främst genom utvärdering av lärosätets forskning med externa sakkunniga. I [forskningsutvärderingen SER2015](#) som genomfördes på lärosätet 2015 fick sex ämnen som ingår i KKT (filosofi, genusvetenskap, medie- och kommunikationsvetenskap och konstvetenskap) högsta betyg (excellent) och estetik och praktisk kunskap näst högsta betyg (mycket bra) på en femgradig skala av externa ämnessakkunniga. Området har, förutom några av landets starkaste företrädare inom sina ämnen, mycket goda handledarresurser, många doktorander (totalt 31, ht 2016) och en väl fungerande infrastruktur. En full översikt över handledarerfarenhet och meriter sammanställdes till [forskningsområdet KKTs ansökan om examensrättigheter](#) 2010.

Intern granskning av och återkoppling kring lärarnas vetenskapliga kompetens sker främst vid ämnets årliga forskardag i januari/februari och vid de löpande högre seminarierna under terminerna där lärarna och handledarna presenterar artikel- och textutkast, skisser till forskningsansökningar och forskningsuppslag. Denna återkommande (och tämligen flitiga) interna sakkunniggranskning kan ses som en av faktorerna bakom förhållandet att ämnet har varit ett av de mest framgångsrika på lärosätet när det kommer till finansiering från Östersjöstiftelsen, KK-stiftelsen, VR och RJ. Ämnets två professorer har också bistått och granskat docentansökningar i kollegiet.

Möjligheter att följa samhällsutvecklingen

Vad gäller ämneskollegiets möjlighet att följa samhällsutvecklingen som har betydelse för deras kompetensutveckling kan man hänvisa till att Södertörns högskola som helhet erbjuder ett rikt utbud av seminarier, workshops och samtal om dagsaktuella frågor som annonseras för hela högskolan. Södertörns högskola är också ett lärosäte som aktivt driver [samverkansfrågorna](#) och där konstvetenskap har en stark närvaro, t.ex. via projektet

["Konsten staden invånarna"](#). Doktoranderna är som anställda vid lärosätet, och våra kollegor i ämnet, inbjudna till och delaktiga i sådana samtal och aktiviteter i miljön. Om samverkan, se vidare i avsnitten om forskarutbildningsmiljön, måluppfyllelse av färdighet och förmåga och arbetslivets perspektiv.

Kompetensutveckling för forskarhandledare

Basen för forskarhandledarnas pedagogiska arbete är den gemensamma plattform som lärosätets forskarhandledarkurs givit. Genom att studierektor också leder denna kurs ges ämnet en naturlig kontakt med utvecklingen inom den pedagogiska forskningen om forskarutbildning. Studierektor ansvarar också för att vidareutbildning ges löpande för alla lärosätets forskarhandledare, i april 2017 erbjuds t.ex. kursen "Samtalsmetodik". Alla handledare har också medarbetarsamtal med avdelningsföreståndare där kompetensutvecklingen är en stående punkt.

Pedagogiskt utvecklingsarbete

Studierektor leder [forskarhandledarkollegiet \(FHK\)](#) som samlas en gång i månaden under terminerna och vid ett årligt gemensamt internat. FHK är ett beredande och rådgivande kollegialt organ för frågor som berör forskarutbildningens kvalitet, innehåll och utveckling och som beslutas i KKTs styrgrupp, ämnesråd eller av prefekt, t.ex. ämnets litteraturlistor för kurser på forskarnivå, tillsättning av handledare, kursplaneförslag etc.

Det är också en instans för kollegial avstämning och diskussion samt för pedagogisk kvalitetsutveckling. FHK utformar förslag till bedömargrupp vid utlysning av doktorandtjänster, genomför löpande avstämningar med handledare om doktorandernas individuella progress och process, och bereder i samråd med handledare revidering av ISP inför beslut i KKTs styrgrupp. FHK bistår också vid genomförande av etappseminarier enligt ämnets riktlinjer, vid nominering av betygsnämndsledamöter och externa opponenter för etappseminarier. Se vidare den del som behandlar doktorandernas perspektiv.

Sedan starten av forskarutbildningen 2015 har FHK genomfört ett omfattande pedagogiskt utvecklingsarbete. Ett exempel är att kollegiet vid starten identifierade behov av anvisningar och riktlinjer utöver de som ges i de lokala föreskrifterna vid lärosätet och ASP. FHK har därför under 2015 och 2016 intensivt diskuterat den pedagogiska utmaning som ligger i att strukturera en utbildning som i grunden är individuell och som fostrar till självständighet, och har arbetat fram riktlinjer för handledares och doktoranders arbete och ansvar. Här ges också anvisningar för god sed i forskarutbildning där det bl.a. sägs att handledare ska hålla sig informerad om förändringar av nationella och lokala föreskrifter för forskarutbildningen och kontinuerligt utveckla sin handledarkompetens. FHK har också tagit fram riktlinjer för kollegiets arbete, och anvisningar för [seminarier och valbara kurser](#). Arbetet har skett i dialog med styrgruppen för KKT. FHK har också deltagit i arbetet inom KKT med att ta fram en ny [mall för den individuella studieplanen](#) (ISP). Denna nya ISP mall kommer att vara gemensam för hela lärosätet och kommer att tas i bruk 2017.

Aspektområde: Område, miljö och resurser

Aspekt: Forskarutbildningsmiljö

Bedömningsgrunder:

A. Forskningen/den konstnärliga forskningen vid lärosätet har en sådan kvalitet och omfattning att utbildning på forskarnivå kan bedrivas på en hög vetenskaplig/konstnärlig nivå och med goda utbildningsmässiga förutsättningar i övrigt. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället både nationellt och internationellt.

B. Forskarutbildningsmiljön följs systematiskt upp för att säkerställa hög kvalitet. Resultatet av uppföljningen omsätts vid behov i kvalitetsutvecklande åtgärder och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Nationella och internationella mångvetenskapliga nätverk och miljöer vid lärosätet som vidgar forskarutbildningen i konstvetenskap

Under forskarutbildningen ingår doktorander finansierade av Östersjöstiftelsen (ÖSS) i forskarskolan Baltic and East European Graduate School (BEEGS). De har sin arbetsplats första året förlagd till Centre for Baltic and East European Studies (CBEES). Det är en mångdisciplinär internationell miljö där arbetsspråket är engelska. Rekryteringen till forskarskolan sker internationellt, och den övervägande majoriteten av doktorander vid BEEGS har inte svenska som modersmål.

På CBEES-seminarierna möter doktoranderna seniora forskare, utländska och svenska, geografiskt inriktade på områdesstudier, och med bakgrund i en rad olika ämnen vid (öst-)internationella lärosäten. Huvuduppgiften för BEEGS är att bidra till en högkvalitativ mångvetenskaplig forskarutbildningsmiljö samt att tillhandahålla kurser och seminarier på forskarutbildningsnivå.

Ett lika viktigt sammanhang som vidgar doktorandernas forskarutbildningsmiljö är anknytningen till forskningsområdet Kritisk kulturteori (KKT). KKT tillför volym, bihandledare, och seminarier på samma sätt som konstvetenskap bidrar till andra miljöer inom området. Exempelvis har en av ämnets forskare varit bihandledare i medie- och kommunikationsvetenskap och en annan i estetik. I nuläget har den manliga doktoranden en kvinnlig bihandledare från filosofiämnet. KKT är precis som BEEGS en internationell miljö där arbetsspråket på kurser och seminarier är engelska.

KKT har i sin verksamhetsplan 2016 angivit målet att varje ämne på sikt ska ha fem doktorander. Vid den första antagningsomgången sökte 12 aspiranter till två platser inom konstvetenskap.

Ämneskollegiets nätverk som vidgar forskarutbildningsmiljön

Vid det högre seminariet möter doktoranderna utöver kollegiet ämnets gästlärare, externa forskare och KKT-kollegor. Doktorandernas texter granskas vid s.k. etappseminarier (doktorandstegen beskrivs nedan) av inbjudna forskare med relevant specialistkompetens. Vid ämnets årliga interna forskningsseminarium, en heldag, lägger doktorander, gästlärare och forskare i konstvetenskap fram och får feedback på texter och pågående forskningsansökningar. Ämnet värnar också om postseminariet, där man mer informellt kan utbyta erfarenheter och bygga kontakter med kollegor.

Kollegiet – här inklusive doktorander – deltar alla regelbundet i internationella konferenser, och publicerar sin forskning i internationella tidskrifter, inte minst Konsthistorisk tidskrift/Journal of Art History. Tidskriften är knuten till konstvetenskap vid Södertörns högskola genom dess chefredaktör, som är professor och handledare vid

forskarutbildningen, och som vid workshops och andra tillfällen informerar om peer-review och internationell publicering.

Ämnet har även varit värd och arrangör av såväl nationella som internationella konferenser. Exempel inkluderar projektet Värdehandling och kulturarv på Stockholms Auktionsverk AB (med det KK-stiftelsestödda samproduktionsprojektet Kulturarv: Att skapa historia för framtiden), där två doktorander deltog, som spelades in av Kunskapskanalen (SVT/UR). Bland de internationella konferenserna kan nämnas Art in Transfer in the Era of Pop (org. av två av ämnets kvinnliga handledare). I arbetslaget som organiserade den senare konferensen ingick en av dem som sedermera blev doktorand vid ämnet. Han har även publicerat en artikel i den antologi med samma titel som 2017 gavs ut i serien Södertörn Studies in Art History and Aesthetics. En av ämnets doktorander har via sin biträdande handledare fått tillgång till ett tillfälligt stängt arkiv av stor vikt för avhandlingsarbetet. En av de kvinnliga handledarna var inbjuden talare vid det internationella symposiet Lose Yourself vid Stedelijk Museum, Amsterdam (feb. 2017). Hennes doktorand var också inbjuden att lägga fram delar av avhandlingsarbetet i sektionen "Young researchers".

Nationella konstvetenskapliga nätverk som vidgar forskarutbildningsmiljön

Ämnet har två doktorander och en fullgod ämnesspecifik forskarutbildningsmiljö kräver större kritisk massa. Av detta skäl har ämnet medverkat i och initierat samarbeten med konstvetenskapliga miljöer vid andra universitet. Vid genomförandet 2016 av den obligatoriska metodkursen "[Metod och forskningspraktik inom det konstvetenskapliga fältet](#)" (7,5 hp) etablerades ett samarbete med lärare vid SU, och 8 doktorander från SU, SH och UU deltog. Efter kursen efterfrågade doktoranderna fortsatta samtal. Tre gemensamma forskningsseminarier initierades som en följd av det, ett metodseminarium 1 september 2016, ett seminarium om vetenskapliga problemformuleringar 24 november 2016 och ett seminarium i mars 2017 om forskningsöversikter. De tre forskningsseminarierna arbetades fram av handledare, lärare och doktorander från de tre lärosätena gemensamt. Ett annat exempel är den obligatoriska kursen "[Teori och forskningspraktik inom det konstvetenskapliga fältet](#)" (7,5 hp) som kommer att ges i maj 2017. Kursen kommer då att ha deltagande doktorander också från andra konstvetenskapliga institutioner (GU, LU, UU).

Konstvetenskap är sedan 2015 delaktigt i ett nationellt samarbete i internatform, "Nationellt doktorandinternat i Konsthistoria och visuella studier", startat på initiativ av LU. Där presenterar doktoranderna sina texter och inhämtar synpunkter och konstruktiv kritik i mötet med kolleger och handledare från andra lärosäten. I april 2015 träffades landets doktorander (14) och handledare (10) för ett tvådagarsinternat i Lund, där doktorandernas texter diskuterades och kommenterades av andra lärare än den egna handledaren, och man diskuterade forskningsstrategier. Internatet hade 2016 ett liknande upplägg och det beslutades då att det nationella doktorandinternatet fortsättningsvis ska ambulera mellan universitetsstäderna. 2017 anordnar Södertörn, Uppsala och Stockholm gemensamt internatet.

En forskardag genomfördes på initiativ av konstvetenskap vid Södertörns högskola 2015 tillsammans med konstvetenskap vid Stockholms universitet. Den planeras bli årligt återkommande och ska från våren 2017 inkludera även konstvetenskap vid Uppsala universitet. Här möter doktoranderna ämneskolleger och seniora forskare från grannuniversitetet.

Kollegiet har även, för att skapa möjlighet att öka den kritiska massan, arbetat fram nya valbara konstvetenskapliga kurser för forskarutbildningen; "[Konst, kritik och kris](#)",

["Maskerad, modernitet och genus"](#), ["Konst och det offentliga rummet"](#) och ["Konstens fält"](#) (vardera omfattande 7,5 hp). Det är fyra delkurser på masternivå som nu omarbetats i enlighet med forskarutbildningens examensmål. De är öppna också för externa doktorander. Med denna ändring skapas fördelar för masterprogrammets deltagare som kan få kvalificerade kollegor och för doktoranderna som kan få ta del av en aktiv kursgemenskap på en valbar kurs, något som ibland kan vara sällsynt på forskarutbildningen där de valbara kurserna inte sällan genomförs individuellt.

Samverkan med det omgivande samhället

I den profil som ämnet har vid Södertörns högskola är samverkan viktig. Denna samverkan med det omgivande samhället sker både nationellt och internationellt. Flera inom kollegiet – inklusive doktoranderna – har arbetat och arbetar som konstkritiker eller curatorer. Som framgår av publikationslistorna efterfrågas de som skribenter i nationella och internationella utställningskataloger och tidskrifter. Se vidare redogörelsen för måluppfyllelse av färdighet och förmåga, och arbetslivets perspektiv.

Doktorandgruppens sammansättning

Ämnet har idag två doktorander av vardera könet. De har båda arbetsplats vid högskolan. Den kvinnliga doktorandens avhandling analyserar hur den polske konstnären och teatermannen Tadeusz Kantors (1915-1990) idéer förvaltats genom samtida internationella strömningar inom performance och performativa praktiker. Doktoranden behärskar engelska och tyska, vilket är huvudspråken för den litteratur som är relevant. Doktoranden är väl förankrad i kretsen kring den polska Kantorforskningen, och var t.ex. medarrangör av ett vetenskapligt symposium om Kantor i Krakow hösten 2016.

Den manliga doktorandens avhandling "Shaping life: The Etho-Poetic Function of the Brazilian Avant-Garde" utför fallstudier av de brasilianska avantgardekonstnärerna Geraldo de Barros, Lygia Pape och Lygia Clark vilka verkade inom en konstruktivistisk tradition med rötter i den ryska revolutionskonsten. Doktoranden behärskar portugisiska, och handleds också av en professor i filosofi vid KKT. Om handledargruppens sammansättning, se redogörelsen för personal.

Säkerställande av att forskarutbildningsmiljön har hög kvalitet – kvalitetsgranskning och återkoppling

Ämnet konstvetenskap erhöll examensrättigheter 2014 inom forskningsområdet KKT efter att ha granskats av två externa sakkunniga. I [utlåtandet](#) konstaterades att ämnet bedömdes kunna "erbjuder en forskarutbildning av hög kvalitet inom vetenskapsområdet KKT".

För KKTs räkning har konstvetenskapens studierektor ansvarat för utvärderingen av de nyantagnas första termin 2015: en anonym enkät med öppna frågor om introduktion till arbetsplats och rutiner, om seminarier, handledning, etc. Resultaten presenterades vid KKTs årliga forskardag i mars 2016 där alla nyantagna doktorander deltog, och de följdes upp av KKTs styrgrupp (se vidare redogörelsen under "Doktorandernas perspektiv"). Under januari månad 2017 utvärderas hela verksamheten inom KKTs forskarutbildning 2016 för alla områdets doktorander. Södertörns högskola kommer att genomföra en högskoleövergripande doktorandenkät 2017.

Hög kvalitet i miljön säkras också genom en väl genomarbetad antagningsprocess. Vid antagningen av ämnets två första doktorander 2015 tillsattes en bedömaregrupp vid ämnet. Genomgången av de 12 sökandes meriter gjordes dels utifrån beaktandet av hur

forskningsplanen anslöt till BEEGS och KKT:s forskningsinriktningar, dels utifrån ASP:ens kriterier. Bedömggruppen skrev ett 12 sidigt utlåtande om de sökande där de två nuvarande doktoranderna sattes i första rummet.

Säkerställande av kvalitet på avhandlingarna - handledning, doktorandstege, ny ISP-mall,

I ASP anges att det är huvudhandledaren som är ansvarig för rådgivning avseende avhandlingsarbetets inriktning, omfattning och genomförande. Huvudhandledaren ska också se till att avgränsningen av avhandlingsämnet sker på sådant sätt att studierna kan slutföras inom normalstudietiden. En förutsättning för det är också, som anges i ASP, att doktoranden påbörjar sitt vetenskapliga arbete redan under första årets studier och således bedriver forskningsarbete parallellt med kursbundna studier. Detta arbete ska också rapporteras en gång per termin vid högre seminarium. I ASP anges också att doktoranden aktivt ska medverka i forskarutbildningsmiljöns seminarieverksamhet. I ISP dokumenteras doktorandens aktiviteter.

Inom forskarhandledarkollegiet (FHK) har vi under 2016 arbetat fram riktlinjer för forskarhandledares och doktoranders arbete och ansvar vid forskarutbildningen i konstvetenskap (se den föregående delen som behandlar personal). Dessa avser att komplettera föreskrifter för handledning lokalt och i ASP och syftar till att tydliggöra båda parter ömsesidiga ansvar. Vi ser det som centralt för frågan om jämställdhet och likabehandling att det finns en tydlig transparens kring relationen mellan doktorander och handledare och deras uppdrag.

Då ämnets första doktorander är inne på sitt andra utbildningsår finns ännu inte några färdiga doktorsavhandlingar. Däremot finns inom KKT en doktorandstege som anger hur kvaliteten säkerställs och hur den progressiva måluppfyllelsen i utbildningsgången dokumenteras med hjälp av ISP. En ny individuell studieplan kommer att tas i bruk 2017 som på ett mer strukturerat och transparent sätt kommer att koppla dokumentationen av studieprestationerna till examensmålen (se den föregående delen om personal).

Doktorandstegen redogörs för i ämnets [riktlinjer för seminarier och valbara kurser](#) inom konstvetenskaplig forskarutbildning vid Södertörns högskola. Riktlinjerna beskriver rutinerna för hur formativa och summativa bedömningar av måluppfyllelse vid olika tidpunkter i utbildningen ska genomföras, bedömas och registreras. Dessa riktlinjer följer de anvisningar för etappseminarier som beslutats i KKT. Enligt riktlinjerna ska de avhandlingar som går till disputation vid KKT före disputation ventileras i tre obligatoriska etapper: avhandlingsplansseminarium, 60%-seminarium och slutseminarium. De tre seminarierna syftar till att genom formativ bedömning utgöra stöd för återkopplingen till doktoranden om utvecklingen i avhandlingsarbetet, men också såsom summativa avstämningar fungera styrande för bedömningen av hur stor del av utbildningen som genomförts. Vid 60%-seminarium och slutseminarium granskas texten av extern opponent. Planering av samtliga seminarier sker i samråd mellan doktorand och handledare. Huvudhandledare bokför tillsammans med doktorand löpande planerade och/eller genomförda seminarier i doktorandens ISP. Riktlinjerna anger också att huvudhandledare i god tid ska samråda med studierektor och FHK vid eventuella komplikationer med eller behov av avvikelser i förhållande till seminariernas genomförande. Direkt efter slutseminariet sammanträder en av ämnesrådet särskilt utsedd bedömggrupp, med uppgift att göra en samlad bedömning av vad som återstår för att uppnå acceptabel kvalitet inför disputation. Vid mötet upprättas också en tidsplan över den sista fasen. I mötet deltar doktoranden. Innan tidpunkt för disputation och tryckprocessen slutgiltigt fastställs bedömer huvudhandledare i samråd med

övriga handledare om arbetet har följt bedömargruppens anvisningar och om manuset kan vidarearbetas för disputation. Om så inte är fallet ska huvudhandledare ta kontakt med studierektor och i samråd med FHK avgöra vilka åtgärder som måste vidtas för att manuset ska kunna föras vidare till disputation, t.ex. genom en granskning av en ny extern sakkunnig, eller genom att anvisningar för revideringar ges. En ny tidplan ska också upprättas.

Utöver de tre etappseminarierna förutsätts varje doktorand, enligt anvisningar i ASP, varje termin lägga fram rapporter, s.k. utkast från det pågående forskningsarbetet vid det högre seminariet eller annat liknande kvalificerat vetenskapligt sammanhang (konferenser, forskardagar, workshops etc.) Formen för genomförande kan, liksom textunderlagets karaktär, variera men innehållet ska återspegla den aktuella utvecklingen inom avhandlingsprojektet. Utkastseminarium ska också de bokföras av handledare och doktorand i doktorandens ISP.

Aspektområde: Utformning, genomförande, resultat

Aspekt: Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Bedömningsgrunder:

- A. Utbildningen säkerställer genom utformning, genomförande och examination att doktoranderna, när examen utfärdas, visar bred kunskap och förståelse både inom forskarutbildningsämnet och för vetenskaplig metodik/konstnärliga forskningsmetoder inom forskarutbildningsämnet.
- B. Systematisk uppföljning görs av utbildningens utformning och genomförande i syfte att säkerställa måluppfyllelsen. Resultaten av uppföljning omsätts i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Bred kunskap och förståelse inom ämnet erövrar under hela utbildningen genom att doktoranden granskar andra forskares bidrag vid ämnets forskningsseminarier, högre seminarier i samverkan med andra lärosäten, konstvetenskapliga konferenser och nationella och internationella ämnessammanskomster. Vid dessa tillfällen ställs doktoranden inför, och måste förhålla sig kritiskt och reflekterat till nya bidrag till den konstvetenskapliga forskningsfronten inom ämnesområden som ligger utanför doktorandens eget projekt. I ASP anges att doktoranden ska vara aktiv i forskarutbildningsområdets seminarier och närvaro vid ämnets egna seminarier noteras. Vid doktorandernas återkommande samtal med studierektor (se delen personal) följs denna aktivitet löpande upp.

I konstvetenskapens ASP framhålls att ämnet bygger på föreningen av bred visuell kompetens med kritiskt tänkande, och att ämnets humanvetenskapliga förankring samt konstens beroende av teori är utgångspunkter för ämnets forskning. Kurser som vidgar doktorandens kompetens och ger bred kunskap och förståelse genomförs med fördel tidigt i utbildningen. På ämnet har vi tre valbara individuella läskurser som skapar goda möjligheter till anpassning i detta avseende eftersom doktorander kommer olika rustade till utbildningen. Denna orientering återspeglas också i forskarutbildningen i de obligatoriska introduktionskurserna som ska genomföras tidigt i utbildningen.

Kursexempel bred kunskap och förståelse

Forskningsområdet Kritisk kulturteori (KKT) obligatoriska kurs "[Introduktion till kritisk kulturteori](#)" (7,5 hp) ges under första terminens studier på engelska och syftar till att ge doktoranden en bred tvärvetenskaplig orientering och en möjlighet att tillvarata sådana perspektiv i en ämnesspecifik fråga. Lärandemålen är bl.a. att ge doktoranden möjlighet att urskilja och förstå huvuddragen i centrala kritiska kulturteorier och att sätta in dessa i ett större vetenskapligt sammanhang, liksom att använda denna breda förståelse inom sitt eget ämnesområde. Kursen examineras både muntligt och skriftligt och innefattar två moment. Dels aktivt deltagande vid textseminarierna, där deltagarna förbereder diskussionsfrågor utifrån egen textläsning, dels ett självständigt skrivet paper, endera kring något centralt begrepp eller teori inom området kritisk kulturteori eller kopplat till doktorandens eget arbete. Seminarierna på kursen leds av forskare från KKTs alla discipliner, inklusive konstvetenskap, och är en god övning för fortsatta mångvetenskapliga möten. Doktoranderna vidareutvecklar denna breda förståelse under utbildningen genom att delta i KKTs årliga forskardag och andra KKT-seminarier/aktiviteter.

Kunskap och förståelse vad gäller vetenskaplig metodik

Lärandeaktiviteter som främjar erövrande av vetenskaplig och konstvetenskaplig metodik är den obligatoriska ämneskursen "[Metod och forskningspraktik inom det konstvetenskapliga fältet](#)" (7,5 hp). Den syftar till att ge doktoranden en bred förståelse för olika metoder och

deras användning inom konstvetenskaplig forskningspraktik (och det egna avhandlingsämnet) samt förmåga att kritiskt bedöma deras relation till allmän vetenskaplig metodik. Kursens examineras muntligt, genom aktivt deltagande vid seminarierna där kurslitteraturen behandlas, och som skriftlig examination får deltagarna i uppdrag att göra en presentation av sina metodologiska redskap, dels allmänvetenskapliga såsom t.ex. källkritiska beaktanden, dels de specifikt konstvetenskapliga tillvägagångssätten, samt att också särskilja dem från teoretiska ingångar. Något som i kursomgången 2016 inte visade sig vara helt lätt, men en nyttig övning. En deltagare i kursen skrev i utvärderingen: "Kursens upplägg underlättade förverkligandet av målen - absolut, speciellt examinationsuppgiften kändes mycket hjälpsam för att komma igång med att fundera kring teori och metod".

Doktoranden utvecklar också sin metodologiska kompetens genom att kommentera kollegornas arbete i deras utkast- och etappseminarier, handledares och lärares textutkast eller forskningsansökningar, etc. Doktorandens närvaro vid seminarier noteras alltid, och följs löpande upp av studierektor. Vid frånvaro vid utkast- och etappseminarier ska doktoranden enligt ämnets riktlinjer inlämna en skriftlig kompensationsuppgift.

Uppföljning och återkoppling

Under sitt första år deltog doktoranderna i ämnets årliga forskardag i januari 2016, och gav tillsammans med kollegiet respons på insända forskningsansökningar och texter, samt lade vid samma tillfälle själva fram sina avhandlingsplaner för kollegiets granskning. Det innebar att de genomförde det första steget i ämnets doktorandstege för etappseminarier (om doktorandstegen, se föregående del om forskarutbildningsmiljön). Som stöd för arbetet med ISP-uppföljningen har handledarna vid ämnet i uppdrag (enligt ämnets riktlinjer) att löpande föra "logg" över sin handledning och doktorandens aktiviteter. Studierektor genomförde i juni 2016 ett samtal med doktoranderna som särskilt ägnades måluppfyllelse, och avsikten är att sådana samtal ordnas varje år. I doktorandernas enskilda handledningssamtal görs också löpande avstämningar. Uppföljningen av ISP i förhållande till examensmålen gjordes också i forskarhandledarkollegiet vid ett särskilt möte i september 2016 som protokollfördes.

Aspektområde: Utformning, genomförande, resultat

Aspekt: Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Bedömningsgrunder:

A. Utbildningen säkerställer genom utformning, genomförande och examination att doktoranderna, när examen utfärdas, visar förmåga att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade (konstnärliga) uppgifter inom givna tidsramar samt såväl i nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet kan presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt. Doktoranderna ska också visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

B. Systematisk uppföljning görs av utbildningen för att säkerställa att utbildningens utformning och genomförande är av hög kvalitet och att doktoranderna uppnår målen. Resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Att arbeta med givna tidsramar

Förmågan att planera och bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar börjar doktoranden träna redan i de obligatoriska kurserna i början av sin utbildning. Under sin första termin deltar doktoranderna i forskningsområdet Kritisk kulturteori (KKT) obligatoriska kurs "[Sanning, konstruktion och subjektivitet: samtida vetenskapsteoretiska problem](#)" (7,5 hp) som leds av en professor i filosofi. I kursen tränar doktoranden bl.a., enligt lärandemålen, att läsa, diskutera och förstå avancerade vetenskapsteoretiska frågor samt tillämpa dessa inom det egna forskningsområdet. Kursen examineras genom två skriftliga inlämningsuppgifter och en muntlig presentation i grupp. Doktoranderna från KKT fick hösten 2015 fördjupa sig i kvalificerade originaltexter inom filosofisk kultur- och vetenskapsteori, från Nietzsche till dagens diskussion om nymaterialism. Kursen är ett bra exempel på hur forskarutbildningens avancerade kurser både tränar färdigheten att planera och hålla tidsramar, genom en flerdelad examination, och att bedriva kvalificerat vetenskapligt arbete.

Konstvetenskapens doktorander ska under maj 2017 (tillsammans med doktorander från LU, GU, och UU) genomföra ämnets egen obligatoriska kurs "[Teori och forskningspraktik inom det konstvetenskapliga fältet](#)" (7,5 hp) där lärandemålet bl. a är att doktoranden ska kritiskt reflektera, såväl muntligt som skriftligt, över interaktion mellan teori, tolkning och empiri i det egna forskningsprojektet.

I obligatoriska kurser av detta slag tränas alltså doktoranderna i att jämföra och kritiskt värdera och självständigt ta ställning i komplexa frågor samt att inom givna tidsramar lösa kvalificerade uppgifter i både ett mångvetenskapligt och ett ämnesspecifikt sammanhang. De ger konkreta övningar i hur vetenskapliga frågeställningar byggs upp.

Förmågan att hålla givna tidsramar fördjupas också i själva avhandlingsarbetet och stäms hela tiden av i handledningen. I början av utbildningen gör doktorand och huvudhandledare en tidplan för det forskningsprojekt som ska ligga till grund för avhandlingen. I handledningen och genom de s.k. etappseminarierna, samt regelbunden rapportering varje termin av s.k. utkast vid högre seminariet, tränas doktoranden att hålla deadlines och att arbeta efter denna plan. Viktigt för denna förmåga är också doktorandens deltagande i revideringen av ISP. Arbetet med att lära sig planera och att hålla tidsramar pågår alltså under hela utbildningen och följs regelbundet upp i handledning och genom avstämningen av ISP.

Val av adekvata metoder

Kunskaper till grund för valet av adekvata metoder ges i den i ovan nämnda obligatoriska metodkursen och förmågan utvecklas också till en förtrogenhetskunskap via arbetet med den egna avhandlingen. Under doktorandernas första år är detta arbete i fokus, och presentationerna av avhandlingsplanerna (s.k. planseminarier, se vidare redogörelsen för doktorandstegen i delen om forskarutbildningsmiljön) redovisar resultaten från arbetet med denna process, och ger kollegiet och handledarna möjlighet att bedöma det.

Att kommunicera med vetenskapssamhället och det omgivande samhället

Förmågan att kommunicera med vetenskapssamhället tränas, som ovan påpekats, under hela utbildningen genom att doktoranden löpande, muntligt och skriftligt, presenterar underlag vid examination av kurser och med regelbundna intervaller deltar i och levererar underlag för handledning och seminarier, ämnets forskardagar, presenterar avhandlingen vid externa konferenser eller workshops.

Ämnets två doktorander har varit verksamma ett knappt år (pga. föräldraledighet) men har båda interagerat med avnämare utanför vetenskapssamhället. Under 2016 hade ämnets kvinnliga doktorand två nationella uppdrag och ett internationellt relaterade till hennes forskning. Hon genomförde en katalogtext i samband med en utställning på Kalmar konstmuseum och deltog i ett avsnitt av Borås Högskolas Forskarpodden (10/6, 2016, <http://www.forskning.se/2016/07/15/podcast-om-utmanande-designforskning/>). Podden riktar sig till forskare, studenter och en intresserad allmänhet. Hennes internationella presentation skedde vid ett seminarium som hon organiserade kring Tadeusz Kantor tillsammans med Kantor Foundation i Hucisko, Polen. Medverkande var konstnärer, curatorer och konstvetare och delar av tillställningen var öppen för allmänheten. Ämnets manliga doktorand medverkar med ett kapitel (utifrån sin forskning) i antologin "Art in Transfer in the Era of Pop" vars release skedde på Moderna Museet i Stockholm januari 2017. Han curerade också en studentutställning med anknytning till avhandlingsämnet på Valand ht 2015. Detta visar, som också framgår i andra delar av självvärderingen, att doktorandernas aktiviteter återspeglar hur ämnet utgör en livaktig forskningsmiljö som aktivt deltar i att sprida sin forskning i relevanta vetenskapliga sammanhang och till det omgivande samhället.

I slutfasen av utbildningen genomför doktoranden en populärvetenskaplig forskningspresentation av avhandlingsprojektet, muntligt vid spikningsceremonin och skriftligt i form av en presentation av den färdiga avhandlingen i en artikel på högskolans hemsida vid disputation.

Pedagogiskt utvecklingsarbete av lärandeaktiviteter som rör forskningskommunikation och samverkan

Under vårt första verksamhetsår har vi kunnat dra en del lärorika slutsatser kring dessa examensmål. Vid avstämningarna kring måluppfyllelse med doktoranderna i juni, och med kollegiet i september, kunde vi konstatera att doktoranderna under sitt första år på ett bra sätt arbetat mot måluppfyllelse vad avser färdighet och förmåga, med undantag av de delar som handlar om att stödja andras lärande (som vi planerat för senare i utbildningen), samt populärvetenskap och samverkan med samhället i stort. I de båda senare fallen stod det klart att vi behövde tänka igenom vilka lärandeaktiviteter som kunde stödja måluppfyllelse.

Hösten 2016 startade vi därför arbetet med att skapa ett nytt valbart kursutbud. Utbildningsmoment som säkrar examensmålen om forskningskommunikation och

Samverkan befinner sig i "gråzonen" mellan vanliga kurser, institutionstjänstgöring och verksamhet relaterad till avhandlingen, t. ex konferenspresentationer. De kan sägas höra hemma i de mer praktikgrundade delarna av den akademiska utbildningen som genomförs löpande under åren i utbildningen. Vi ser det som viktigt för säkerställandet av måluppfyllelse att utbildningen ger möjlighet till sådan flexibilitet. Men vi vill också göra utbildningen mer transparent genom att erbjuda kurser som innebär mer systematiskt strukturerade lärandeaktiviteter för dessa examensmål.

Det hela handlar om fem valbara kurser som ska väljas i samråd med huvudhandledare. En doktorand kommer från och med vt 2017 att, utöver den obligatoriska populärvetenskapliga presentationen inom ramen för avhandlingen, också med hjälp av en mindre kurs "[Populärvetenskaplig presentation](#)" (2 hp) kunna välja att fördjupa förmågan att kommunicera sin forskning till det omgivande samhället. Interaktion med det omgivande samhället och olika former av samverkan kan inte alltid rymmas inom ramen för avhandlingen, eller tjänstgöring, och vi har därför skapat kursen "[Samverkan](#)" (2 hp) där färdigheten kan övas. Arrangemang av en mindre vetenskaplig workshop kan göras som en rent administrativ uppgift som institutionstjänstgöring, men vi har också arbetat fram en kurs, "[Arrangera vetenskaplig workshop](#)" (2 hp), som möjliggör att uppgiften kan genomföras som en mer renodlat vetenskaplig övning inom utbildningen. En vetenskaplig konferenspresentation görs ofta inom ramen för avhandlingen, men kan också ske i form av en kurs, "[Vetenskaplig forskningspresentation](#)" (2 hp), där ett reflekterande moment utgör en del av examinationen. Peer-review-förfaranden övas t.ex. inom ramen för de egna och doktorandkollegornas utkast- och kapitelseminarier, men färdigheten kan också tränas med en särskild fördjupning i form av en mindre kurs, "[Peer-review granskning](#)" (3 hp), som ger tillfälle att genomföra uppdraget mer reflekterat och omsorgsfullt. Kurserna har alltså tillkommit för att utbildningsupplägget ska bli mer tydligt och varierat, och för att öka valbarheten av examinerande moment som på ett åskådligt sätt kopplas till examensmålen och som också syns i examensbeviset.

Att stödja andras lärande

Vad gäller utvecklandet av förmågan att stödja andras lärande kan doktoranden öva färdigheten genom institutionstjänstgöring och egen undervisning (som planeras i samråd med handledare och som totalt över utbildningstiden inte ska överstiga 20 % av tjänstgöringen). Vid sådan institutionstjänstgöring ska doktoranden genomföra den högskolegemensamma kursen "[Baskurs i högskolepedagogik](#)" (7,5 hp). Ämnets doktorander befinner sig 2016 ännu tidigt i utbildningen och den planerade institutionstjänstgöringen är angiven i ISP.

Viktigt att påpeka är att det individuella upplägget av utbildningen innebär att doktorander kan välja att avstå från institutionstjänstgöring, t.ex. om de har karriärplaner som inte leder till läraruppdrag och undervisning. Vi tänker oss alltså att lärandemålet också kan uppnås på andra sätt. Det är t.ex. viktigt att doktoranden genom det regelbundna och aktiva deltagandet under utbildningstiden i ämnets kollegiala granskningsprocesser också lär sig att främja andras lärande. En möjlighet att ytterligare fördjupa denna kompetens är att som valbar kurs genomföra en peer-review granskning (3 hp), se ovan. Utvecklingsenheten för högskolepedagogik vid Södertörns högskola ger också regelbundet kortare workshops och kurser som erbjuder alternativa vägar till pedagogisk förkovran, t.ex. workshopen "Att arbeta med responsgivning" (2 hp) eller den korta kursen "Debatt som pedagogisk metod".

Aspektområde: Utformning, genomförande, resultat

Aspekt: Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömningsgrunder:

A. Utbildningen säkerställer genom utformning, genomförande och examination att doktoranderna, när examen utfärdas ska visa intellektuell självständighet, (konstnärlig integritet), och vetenskaplig redlighet/forskningsmässig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar. Doktoranden ska också ha nått fördjupad insikt om vetenskapens/konstens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

B. Systematisk uppföljning görs av utbildningen för att säkerställa att utbildningens utformning och genomförande är av hög kvalitet och att doktoranderna uppnår målen. Resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Intellektuell självständighet

Doktorandens skolning mot intellektuell självständighet vilar i utbildningen på olika typer av lärandeaktiviteter; valbara kurser, utarbetandet av och genomförandet av en vetenskaplig undersökning samt presentationer av densamma för relevanta delar av forskarsamhället. I ASP framhålls särskilt att avhandlingen ska baseras på ett självständigt forskningsarbete.

I de riktlinjer för handledares och doktoranders arbete och ansvar som kollegiet har arbetat fram under 2016 (se delen om personal) tydliggörs att det är doktorandens uppdrag att ta ansvar för sitt åtagande. Där sägs bl. a att doktoranden ska aktivt söka råd från sina handledare och andra i forskarhandledarkollegiet under sin studiegång, att doktoranden bär ansvaret för sitt arbete och ska, med stöd av handledare, verka för att arbetet fortskrider, t.ex. att överenskomna deadlines hålls och planerade aktiviteter genomförs. Där, liksom i ASP, sägs också att det åligger doktoranden att söka stöd vid problem så att arbetet inte i onödan förhindras eller försenas.

I avhandlingsprojektet startar utvecklingen mot självständighet genom att doktoranden under handledning börjar utarbeta sitt forskningsprojekt. Doktoranden förväntas efter ca ett halvår kunna presentera en avhandlingsplan vid det första etappseminariet. Här ska doktoranden visa en vetenskapligt motiverad ämnesavgränsning, en tydlig problemformulering och en välavvägd undersökningsdesign som säkrar att doktoranden kan lämna ett självständigt bidrag till kunskapsutvecklingen inom ämnet. Genom de fortsatta etappmålen i doktorandstegen (se den del som behandlar forskarutbildningsmiljön) ges doktoranden en överskådlig bild av vidare steg som leder till utvecklandet av en självständig forskarroll.

Det valbara kursutbudet är en viktig del i en utbildning som är individuell, studiegången ska ju, via ISP, läggas upp efter den enskildes förutsättningar och inriktning. Meriter och kompetens tas i beaktande redan vid antagningen och doktorander kommer rustade från olika konstvetenskapliga banor till utbildningen.

Även de obligatoriska kurserna ger doktoranden tillfälle att träna självständighet. I kursbeskrivningen för forskarskolan Baltic and East European Graduate Schools obligatoriska kurs [“Contemporary Research into the Baltic Sea Region and Eastern Europe”](#) (7,5 hp) uppmanas doktoranden i examinationen att presentera ”a clear conceptual statement of the framework of your project, explaining exactly what it is you are trying to do, and why. Explain how this is an ‘original contribution to knowledge’”. Doktoranden ska också presentera “some discussion of the current literature around your topic, showing how your project fits in and describing what is new and innovative in your approach”.

Vetenskaplig redlighet och forskningsetiska bedömningar

Utgångspunkter för forskarhandledarkollegiets arbete med vetenskaplig redlighet och forskningsetiska bedömningar är riktlinjer som ges vid Södertörns högskola och allmänna anvisningar (samlade på hemsidan codex.vr.se) såsom Vetenskapsrådets publikation *God forskningssed* (2011), *Vetenskapsrådets jävspolicy* (2014). Vi använder också The Royal Society's *Unconscious bias*. Dessa dokument introduceras doktoranden till under studierna och de är vägledande för handledarnas bedömningar.

Vad gäller vetenskaplig redlighet kommer doktoranderna väl förberedda till utbildningen. De antas på grundval av tidigare arbeten och meriter och bedömargruppen granskar deras inlämnade uppsatser. Dessa underlag måste vittna om att de har grundläggande insikter i de krav om redlighet och god forskningssed som vetenskapssamhället ställer.

Vetenskaplig redlighet granskas och kommenteras sedan löpande av handledare och forskarhandledarkollegiet när doktoranden lägger fram text vid ämnets utkast- och etappseminarier. Doktorandens inlämnade textunderlag förväntas följa god vetenskaplig sed och ska innehålla sedvanlig formalia vad gäller hänvisningar i noter till litteratur och källor. Vid etappseminarier för 60%- och slutseminarium anger riktlinjerna att en särskilt utsedd extern läsare ska granska manuset, och vid en sådan genomgång kontrolleras citat och referenser (se vidare ovan om doktorandstegen i den del som behandlar forskarutbildningsmiljön).

Doktoranden kan också i den valbara kursen [Peer-review](#) (3 hp) fördjupa sin värderingsförmåga genom att granska en kollegas slutmanus. Ett centralt lärandemål är att doktoranden "kritiskt, självständigt och med vetenskaplig noggrannhet [kan] förhålla sig till pågående forskning och vetenskaplig metodik". Andra moment som syftar till att utveckla doktorandens vetenskapliga redlighet och förmågan att göra forskningsetiska bedömningar är ämnets teori- och metodkurser.

Beträffande frågan om forskningsetik gäller anges i ASP att doktorandens tänkta forskningsplan ska beaktas utifrån forskningsetiska aspekter vid antagningen. Den sökande förväntas ha ett medvetet och genomtänkt förhållningssätt till eventuella etiska frågor i sin forskningsplan.

Utvecklingsarbete vad avser lärandeaktiviteter för forskningsetiska bedömningar

För att kompetensutveckla doktoranderna och kollegiet vad gäller forskningsetiska bedömningar har vi, istället för att utöka de obligatoriska kurserna, valt att framöver ägna en arbetsdag åt en workshop kring forskningsetiska frågeställningar. Vi tror att frågan bättre kan komma att genomsyra hela kollegiets arbete om vi på detta sätt arrangerar en heldag där doktorander och forskande lärare deltar, och där de frågor som adresseras i första hand utgår från forskarnas och doktorandernas projekt och karriärplanering. Det direkta syftet är att utveckla vår forskningsetiska bedömningsförmåga men också att indirekt utveckla vår vetenskapliga praktik och forskningsmiljö mot större jämställdhet och att främja principen om likabehandling. Ett annat viktigt steg är också att kollegiet har gjort ett tillägg med s.k. "god sed" i riktlinjerna för handledares och doktoranders arbete och ansvar som pekar på att handledare ska ta ansvar för den värdegrund som bör underbygga relationen.

Som ett resultat av denna diskussion kring etikfrågor lade vi fram förslaget vid det senaste nationella doktorandinternatet i Lund (oktober 2016) att genomföra en heldag om

etiska frågor i form av en workshop vid nästa möte, i oktober 2017. Avsikten är att workshopen ska adressera etisk självreflektion under fyra rubriker: Forskningsprojektets etik – interaktion med det beforskade, sakkunniggranskningens etik – kollegial interaktion, etiska frågor om resultatspridning och forskningens effekter i samhället – ekonomisk, social, kulturell interaktion och vetenskapsfilosofisk etik – normkritisk interaktion.

Deltagarna vid internatet i oktober var överens om att etikfrågorna inte har bearbetats på ett tillräckligt medvetet och reflekterat sätt inom ämnet nationellt. Etik är inte bara forskningsetik, utan ämnet har reell och ibland direkt påverkan på det omgivande samhället och kulturlivet.

Medvetenhet om vetenskapens möjligheter och begränsningar

Doktoranden når fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används genom att under utbildningen själv börja kommunicera sin forskning till studenter, kollegor i vetenskapssamhället eller till en intresserad allmänhet. Lärandeaktiviteter som är viktiga är pedagogiska kurser och möjlighet till institutionstjänstgöring. Sådan praktik ökar doktorandernas medvetenhet om den betydelse intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet har för det större samhället. Grundutbildningen i konstvetenskap på Södertörn är forskningsanknuten och det i sin tur ställer krav på den undervisande doktoranden att reflektera över och implementera forskningsresultat till en pedagogiskt hållbar situation. Vi arbetar nu med att också föra in anknytningen till det omgivande samhället i olika utbildningsmoment i forskarutbildningen. En första början är vår nya valbara kurs, "[Samverkan](#)" (2 hp), som utgör en konkret lärandeaktivitet som syftar till interaktion med det omgivande samhället.

Arbetslivets perspektiv

Bedömningsgrunder:

- A. Utbildningen är användbar och förbereder doktorander för ett föränderligt arbetsliv.
- B. Utbildningens utformning och genomförande följs systematisk upp för att säkerställa att den är användbar och förbereder för arbetslivet. Resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

I ämnets riktlinjer för handledare och doktoranders ansvar och arbete anges att handledningen ska verka vägledande i övergången till en karriär efter examen.

Karriärvägarna för disputerade konstvetare återfinns inom två huvudområden, dels inom forskning och utbildning inom akademien, dels i det arbetsfält som kulturektorn utgör, t.ex. inom moderna eller förmoderna kulturantikvariska områden, så som museer och arkiv, inom utställningsproduktion vid offentligt eller privat finansierade konsthallar eller konsultverksamhet inom offentlig och privat sektor.

Akademiska karriärvägar

Vad gäller den akademiska karriären erbjuds doktoranden att göra institutionstjänstgöring upp till 20 % vilket ger en god grund för framtida läraruppdrag. Det humanistiska forskningsfältet är under förändring, och genom att vara en del av den mångvetenskapligt integrerade humaniora som Södertörns högskola rymmer, utvecklar doktoranden förståelse för hur forskningsarbete kan gå till i helt nya och ovana ämneskonstellationer och samarbeten. Vid forskarskolan Baltic and East European Graduate School (BEEGS) hålls årligen kompetenshöjande konferenser i samarbete med internationella nätverk. BEEGS International Conference i Balingsholm 8-9 juni 2016 tematiserade frågor som t.ex. "Organizing a workshop", "What happens after the defense?", "Time-management as a graduate student", "Exploring post-doc possibilities" och "Alternatives to a post-doc". Motsvarande konferens 2015 omfattade en publicerings-workshop, ett seminarium om hur man kommunicerar sin forskning i media. Den breda forskarutbildningsmiljön är alltså en stor fördel för förmedling av sådana generiska färdigheter, men vi måste också bli bättre på att koordinera karriärförberedande aktiviteter av detta slag med forskarskolorna, och här har vi redan identifierat en del problem kring samordning som kan åtgärdas. Se vidare nästa del om doktorandernas perspektiv.

Konstvetenskapens doktorander får också genom att delta i de tidigare nämnda årliga forskningsdagarna med konstvetare från SU och UU, samt den årliga forskardagen inom ämnet på högskolan, inblick och träning i hur man skriver forskningsansökningar. Vid Södertörns högskola visstidsanställs som vikarier (för de lärare som har nedsatt tjänst för forskning) också varje läsår 1-4 lektorer till grundutbildningen. De rekryteras fr.a. bland nydisputerade konstvetare i landet och berikar aktivt miljön och gör att doktoranderna får nära kontakter med nydisputerade kollegor. Dessa juniora forskare är inbjudna att lägga fram underlag vid ämnets forskardag.

Karriärvägar inom kulturektorn

Ämnet på Södertörns högskola har i alla delar av utbildningen kontakt med det omgivande arbetslivet i form av inbjudna ämnesexperter, intendent, chefer, kritiker, curatorer och konstnärer som från grundnivå och uppåt berikar studenter, doktorander och kollegiet i kurser, seminarier och studiebesök. Som framgår av kollegiets publikationslistor har inflödet från det samtida konstfältets praktiker varit starkt vitaliserande på både den forskning som

bedrivits och de forskningsprojekt som initierats från denna miljö, och som därmed kan sägas vila även på beprövad arbetslivsanknuten erfarenhet.

Självvärderingen har emellertid gjort oss uppmärksamma på att vi inte har diskuterat hur vi systematiskt ger bistånd för framtida karriärvägar i kultursektorn i handledningen (vi har hittills förlitat oss på doktorandernas egna initiativ). Det är ett område som vi nu måste se över. Den nya ISP-mallen som införs 2017, där examensmålen länkas till blanketten, kommer att underlätta för oss i arbetet att bevaka hur doktoranderna kommunicerar sin forskning och etablerar kontakter i kulturlivet och utvidgar sina nätverk och kontaktytor. Ytterligare en åtgärd som skapar större tydlighet och struktur är de nya valbara kurserna som på olika sätt relaterar till arbetslivet utanför akademien efter examen, t.ex. tidigare nämnda kurserna "Populärvetenskaplig presentation" (2 hp) och "Samverkan" (2 hp).

Vid Södertörns högskola har nya möjligheter öppnats för ämnet att medverka till att en plats för utställningar och samverkan med det omgivande samhället skapas. Konsten vid lärosätet, över 200 konstverk och tre byggnadsanknutna gestaltningar, utgör en central del av campus och forskarutbildningsmiljön. Ämnet konstvetenskap har fått ett högskolecentralt uppdrag som konstintendent knutet till sig, med följderna att kollegiet kommer att vara delaktigt i gestaltningar och konsturval på högskolans campus i stort. Här kommer våra doktorander att kunna ges både praktik och uppdrag.

En annan intressant väg för att skapa lärandeaktiviteter med inriktning mot arbetsliv och yrkespraktik är ämnets nyligen lanserade masterprogram i konstvetenskap (2017). Ett exempel är en planerad workshop om hur man skriver CV för den utomakademiska arbetsmarknaden och bedriver egen verksamhet med F-skattsedel som kommer att ges vt 2018. Workshopen kommer också att annonseras på forskarutbildningen inom KKT.

Om alumnikontakter, se nästa del som behandlar doktorandernas perspektiv.

Doktoranders perspektiv

Bedömningsgrunder:

- A. Utbildningen verkar för att doktoranderna tar en aktiv del i arbetet med att utveckla utbildningen och lärprocesser.
- B. Utbildningen följs systematiskt upp för att säkerställa att doktorandinflytandet används i kvalitetssäkring och utveckling av utbildningen. Resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Doktorandrepresentation i beslutande organ och doktorandernas inflytande över utbildningen

Doktorander är representerade i de beslutande organ som anges i Institutionen för kultur och lärandes delegationsordning (IKL dnr 1779/1.1.2/2015) dvs. i det konstvetenskapliga ämnesrådet, institutionsnämnden och i KKTs styrgrupp, samt därutöver i fakultetsnämnden där en doktorandrepresentant är ordinarie ledamot, hen är även ledamot i fakultetsnämndens arbetsgrupp för forskarutbildningsfrågor. Doktorander är tillika representerade i högskolestyrelsen och vid lärosätet finns också ett doktorandråd knutet till studentkåren.

Doktoranderna är inte formellt representerade i forskarhandledarkollegiet (FHK) eftersom Södertörns högskola inte har inorporerat forskarhandledarkollegier i sin beslutsorganisation och det finns inte heller riktlinjer för forskarhandledarkollegiers sammansättning. Samarbetet med doktoranderna är dock inskrivet i de ämnesinterna riktlinjerna för FHK. Där anges att kollegiet tillsammans med doktoranderna ska planera arbetet inom forskarutbildningen. Det innebär att studierektor, kollegiet och doktoranderna samarbetar kring planering av högre seminarier, kurser och andra aktiviteter inom forskarutbildningen (för ett exempel se redogörelsen för gemensamma aktiviteter SH, SU, UU i delen om forskarutbildningsmiljön). Doktoranderna ska också göras delaktiga i kvalitetsutveckling av handledning och annan undervisningsverksamhet inom forskarutbildningen inom ämnet, liksom kvalitetsutveckling av den gemensamma forskarutbildningsmiljön, se vidare om KKT-dagen nedan.

Doktorandsamtal, utvärdering och uppföljning

Studierektor följer regelbundet upp de konstvetenskapliga doktorandernas situation och genomför löpande avstämningar i form av samtal ungefär varannan månad under läsåret. Det var i sådana samtal hösten 2016 som behovet av en utvärdering av den första terminens studier uppdagades, och som en följd av detta satte konstvetenskapens studierektor samman en utvärderingsblankett för hela kohorten antagna till forskningsområdet Kritisk kulturteori (KKT) och forskarskolan Baltic and East European Graduate School (BEEGS) ht 2015.

Vid denna utvärdering framkom att introduktionen till arbetsplatsen och ämnena fungerat väl, svaren återgav tydligt att den fysiska och psykosociala miljön var bra. Kontakten med handledare hade också varit positiv, däremot fanns det en tydlig kritik mot hur kontakten mellan ämnen, KKT och BEEGS hade organiserats och att kraven på doktoranderna kunde ha synkroniserats bättre. Styrgruppen presenterade dessa resultat för KKTs handledare och doktorander på KKTs gemensamma forskardag i mars 2016. Ordförande och studierektor hade då upprättat kontakt med företrädare för BEEGS angående åtgärder för planering av kommande introduktionsterminer.

Erfarenheten var viktig då den tydligt visade att samarbetet mellan tre miljöer (ämne, KKT och BEEGS) är en komplicerad relation med flera komponenter och att ämnena i framtiden bättre måste planera för doktoranders studiesituation. Om de många kontaktytorna inom lärosätet ger doktoranderna en fördel med beaktande av mångvetenskaplighet och en internationell miljö, så kräver det också, visade det sig, ett fastare grepp över rutiner för uppföljning och återkoppling mellan lärosätets olika enheter inom forskarutbildningen. Forskningsområdet KKT genomför nu, som en följd av detta, en ny utvärdering av verksamheten 2016, denna gång för alla områdets aktiva doktorander. Utvärderingen sker under januari-februari 2017.

Psykosocial arbetsmiljö, utvärdering och uppföljning

Sett till den psykosociala arbetsmiljön är den största utmaningen för all forskarutbildning vid lärosätet den jämförelsevis begränsade tilldelningen av medel via forskarskolan BEEGS som ger små doktorandgrupper vid ämnena. Från ett ämnesinternt perspektiv ser vi det etablerade samarbetet med SU och UU, och de nationella kontakterna via det årliga konstvetenskapliga nationella doktorandinternatet som ett mycket viktigt fundament för att säkerställa att doktorander kan få genomföra kurser och andra utbildningsmoment i grupp. Ett annat exempel är masternivåns första fyra delkurser på lärosätet som nu görs tillgängliga för externa doktorander. Det utökar inte bara det valbara kursutbudet utan också möjligheten att delta i kurser med många deltagare och gruppaktiviteter.

Högskolan genomför regelbundet lärosätesövergripande medarbetarundersökningar i form av enkäter om hur anställd personal upplever sin arbetssituation och det sociala klimatet på sin arbetsplats. Den senast genomförda enkäten (2016) innehåller tolv olika frågeställningar som belyser detta tema. Ett övergripande resultat för hela högskolan är att doktoranderna i nio av tolv frågor ger samma svar som adjunkter och lektorer. I de tre övriga, som gäller 1) koncentrationssvårigheter, oro och rastlöshet, 2) personligt engagemang för arbetsmiljön samt 3) kunskap om och engagemang för verksamhetens mål, ger doktoranderna i enkäten en lägre grad av positiva bedömningar.

Institutionen för kultur och lärande, IKL, har aktivt börja följa upp doktorandernas situation och deras fysiska och psykosociala miljö (om organisationen se vidare självvärderingens första del). Uppföljning i den näraliggande arbetsmiljön sker genom årliga medarbetarsamtal med avdelningsföreståndaren som är ansvarig chef, inte minst när det gäller doktorandernas arbetsmiljö. Dessa samtal är principiellt viktiga ur kvalitetssäkringssynpunkt, särskilt med tanke på att ämnesmiljöerna inom KKT ofta är små. Avdelningsföreståndaren ingår, i de allra flesta fall, inte i handledarkollegiet och det kan vara lättare för en doktorand att ta upp frågor och kritik med någon som står lite utanför den kollegiala gruppen.

Syftet med samtalen är flera. Vid det första tillfället handlar det i hög grad om att etablera en kontakt mellan doktorand och avdelningsföreståndare och att tydliggöra för doktoranden att hen vid behov kan och bör vända sig till avdelningsföreståndaren. Under det första samtalet diskuteras även regelverk (alltifrån sådant som specifikt gäller doktorander till frågor om semester, beställningar av tjänsteresor o. dyl.) De kommande årens samtal har i första hand karaktären av årlig avstämning. Tanken är att på detta sätt fånga upp sådant som inte fungerar och hitta lösningar på eventuella problem som inte kan lösas med hjälp av handledare eller studierektor. De problem som uppdragas kan vara individuella, kopplade till en enskild doktorand, eller mer generella och exempelvis röra högre seminariet eller principer för handledning.

Den heldag om handledning som KKT organiserade för doktorander och handledare under hösten 2016 var i viktiga delar ett initiativ sprunget ur avdelningsföreståndarnas samtal med doktoranderna på KKT. Till denna dag var Jitka Lindén, professor i psykologi, inbjuden att föreläsa på temat "Vad är god handledning?". Ett konkret utfall av dagen var att KKTs alla ämnen (på doktorandernas begäran) nu utarbetar anvisningar för forskarhandledning, med konstvetenskapens riktlinjer för handledare och doktoranders arbete som utgångspunkt. På konstvetenskap hade vi börjat arbeta med sådana riktlinjer på eget initiativ tidigare under året.

Genom sammanställningen av information med "[Kontaktlista, länkar och information för doktorander på IKL](#)", och riktlinjerna på ämnet för handledares och doktoranders arbete och ansvar (se delen om personal ovan) säkerställs också att doktoranden kan få information om och översikt över sina möjligheter att diskutera eventuella frågor rörande handledare och/eller kursledare, t.ex. genom att ta upp frågan med studierektor, doktorandrådet, andra handledare eller ämnesrådet. En plan för likabehandling finns på institutionen IKL som aktiveras om någon student eller handledare finner att jämställdhet inte efterlevs.

Alumniverksamhet

Återkoppling från alumner är ett område där ämnet av naturliga skäl ännu inte har någon verksamhet, men självvärderingen har gjort oss uppmärksamma på relevansen av en sådan. Ämnena inom KKT-området har till dags dato 17 disputerade doktorander totalt, varav 7 har disputerat efter det att ämnena fick examensrättigheter inom ramen för KKT (övriga 10 disputerade är s.k. avtalsdoktorander som disputerat vid andra lärosäten) så det finns goda förutsättningar att vi ska kunna etablera kontakt med och uppföljning av alumner. Konstvetenskap har därför uppmärksammat frågan i KKTs styrgrupp genom att väcka förslaget att KKT anordnar en alumnidag under 2017 (frågan kommer att behandlas på styrgruppens möte i mars).

Jämställdhetsperspektiv

Bedömningsgrunder:

A. Ett jämställdhetsperspektiv är integrerat i utbildningens utformning och genomförande.

B. Systematisk uppföljning görs för att säkerställa att utbildningens utformning och genomförande främjar jämställdhet. Resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

I vår undervisning eftersträvas en jämn könsfördelning vad gäller empiriska exempel i innehållet i kurser, på alla nivåer från grund- till forskarutbildning. Det handlar om vilken litteratur som inkluderas, vilka titlar och forskare som åberopas och vilka exempel vi väljer. Det betyder inte att jämställdhet hos oss reduceras till en räkneövning, utan snarare att frågan alltid aktualiseras i undervisningen. En obalans kan också göras till ett pedagogiskt instrument, vilket återspeglar hur utbildningen i konstvetenskap på Södertörns högskola präglas av en strävan till ett kritiskt förhållningssätt till maktstrukturer i såväl den pedagogiska situationen som utbildningens innehåll. Denna diskussion blir doktoranderna delaktiga i när de genomför sin planerade institutionstjänstgöring, och vid kollegiala samråd t.ex. i ämnesrådet. Vid sidan av det arbetet med att diskutera grundläggande jämställdhet i och mellan kurser, erbjuder forskarutbildningen i konstvetenskap valbara kurser som behandlar frågan om norm- och maktkritik, t.ex. i kursen "[Maskerad, modernitet och genus](#)" (7,5 hp). Därutöver står det i ämnets ASP att jämställdhet ska beaktas vid antagningen. Ämnets två doktorander är av vardera könet och de arbetar bl. a med postkoloniala frågeställningar i förhållande till östeuropeiskt och sydamerikanskt/ryskt material.

Inom forskarutbildningen utökas frågan om jämställdhet till att även inkludera kollegial interaktion och handledarsituationen. Vi strävar efter, såsom Ulrike Schnaas påtalar i [Könsmedveten forskarhandledning](#), en situation där doktoranden och handledarna tillsammans strävar efter att få syn på högskolans många starka och ofta osynliga normer. Sådana kan inte förstås uteslutande i termer av kön, utan handlar också om social och etnisk bakgrund. I riktlinjerna för forskarhandledares och doktoranders ansvar och arbete anges att doktorand och handledare tillsammans ska diskutera roller och förväntningar, samt att återkommande föra en reflektion kring relationen. Vi har provat att variera textseminariernas upplägg genom att vid några tillfällen låta doktoranden få företräde och själv avgöra vilka kommentarer som hen vill börja med att diskutera. Vi har f.ö. låtit ordförandeskapet för högre seminarier cirkulera.

Ämnet har även identifierat ett behov av att arbeta med frågor kring det praktiska införlivandet av ett normkritiskt förhållningssätt i utbildning, kollegialt samt i förlängningen i rekrytering av personal och doktorander. Under hösten 2016 påbörjades fortbildning och organisationsutveckling via en workshop som gavs i januari 2017, "Normkreativitet" med extern kompetens, Rebecka Vinthagen från konsultfirman [SETTINGS](#) som arbetar med att skapa mer inkluderande ledarskap, organisationer och verksamheter.

Att jämställdhet, utifrån frågor om social eller etnisk bakgrund såväl som kön, diskuteras i den dagliga praktiken, och att vår kunskap uppdateras mot nya forskningsrön eller större undersökningar som [Doktorandspegeln](#), säkerställs bl.a. genom att forskarhandledningskollegiet (FHK) löpande träffas läsåret igenom och genom studierektors engagemang i lärosätets forskarhandledarkurs. I ämnets riktlinjer sägs också att det är handledares skyldighet att hålla sig informerad om förändringar och uppdateringar av de styrdokument som reglerar utbildningen. Om köns- och åldersfördelning i forskarhandledarkollegiet, se delen som behandlar personal samt tabellbilagorna.